

Магістр 1 року навчання
фінансового факультету ХНЕУ

СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто та досліджено сучасний стан банківського кредитування в Україні. Проаналізовано зміни у структурі кредитних вкладень. Визначено основні напрями вдосконалення кредитної діяльності вітчизняних банків.

Аннотация. Рассмотрено и исследовано современное состояние банковского кредитования в Украине. Проанализированы изменения в структуре кредитных вложений. Определены основные направления совершенствования кредитной деятельности отечественных банков.

Annotation. The article describes and examines the current state of bank lending in Ukraine. The changes in the structure of credit investments are analyzed. The main directions of improving the credit activity of domestic banks are determined.

Ключові слова: банківський кредит, кредитна діяльність, кредитний ризик.

Ефективна організація кредитної діяльності банків відіграє важливу роль для банків України, оскільки більшу частину активів банківської системи представлено саме кредитними вкладеннями. Зважаючи на сучасні проблеми функціонування комерційних банків в умовах виходу з економічної кризи, зростає актуальність питань пов'язаних з банківським кредитуванням.

Проблеми кредитної діяльності банків досліджуються багатьма науковцями серед яких необхідно відмітити таких українських вчених: як: Лагутін В. Д., Стойко О. Я., О. Дзюблюк, Ковальов М. Н., Луців Б. Л., російських вчених: Лаврушин О. І., Белоглазова Г. Н. [1 – 7]. Проте на сучасному етапі розвитку банківської системи України вони залишаються актуальними і потребують нових розробок.

Основною метою статті є дослідження розвитку банківського кредитування у сучасних умовах.

На сучасному етапі економічного розвитку одним із важливих шляхів виходу України з кризового стану займає вдосконалення та подальший розвиток банківського кредитування. Підвищення ефективності банківського сектору країни – одна з актуальних, гострих і складних проблем, яка існує на сьогоднішній день.

Беручи до уваги статистичні дані НБУ [8] останніх років стає помітним сповільнення темпів розвитку кредитування в Україні у період економічної кризи. У 2008 році обсяги виданих кредитів становили 734 млрд грн, у 2009 р. – 723 млрд грн. З 2010 р. спостерігається відносно зростання обсягів кредитування і на кінець року обсяги виданих кредитів становили майже 733 млрд грн. Кредити надані банками на кінець 2011 р. становили 801 млрд грн, а темп їх приросту 9,4 % у річному обчисленні, порівняно з 1,3 % на кінець 2010 р. Динаміка обсягів кредитування в Україні зображена на рис. 1.

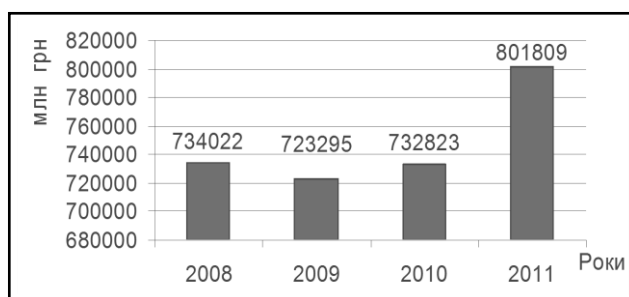


Рис. 1. Обсяги виданих кредитів в Україні за 2008 – 2011 рр.

Як видно спостерігається стабілізація кредитування в Україні, що свідчить про загальну тенденцію до розширення кредитного ринку.

Особливої уваги заслуговує надання банками кредитів за секторами національної економіки (рис. 2). Темпи приросту кредитів, наданих нефінансовим корпораціям, становили 14,9 % у річному обчисленні, а кредитів, наданих домашнім господарствам – 4 % [8].

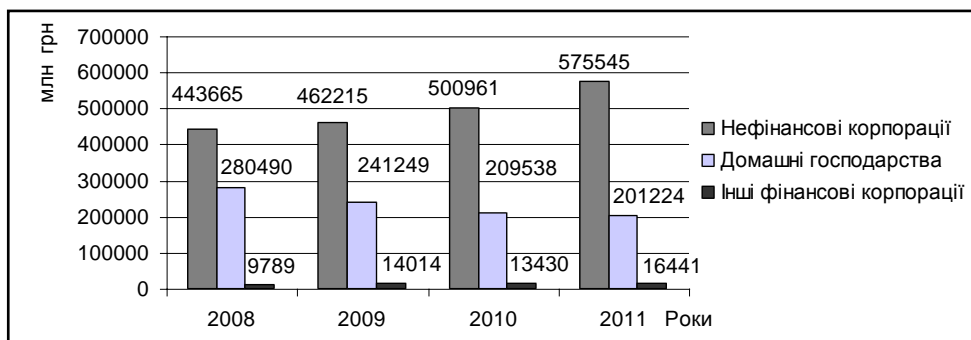


Рис. 2. Надання банками кредитів за секторами національної економіки в Україні за 2008 – 2011 рр.

Слід зазначити, що банківські кредити виступають не тільки одним із джерел залучених коштів для підприємств, але є і певним економічним індикатором, за допомогою якого можна говорити про переважний розвиток того чи іншого сектору національної економіки. Як видно з рис. 2, за рахунок кредитів набув значного розвитку сектор нефінансових корпорацій. Нефінансові корпорації – це суб'єкти підприємництва, які здійснюють діяльність з виробництва продукції, реалізації товарів та надання різних послуг, тобто це суб'єкти підприємництва реального сектору економіки. Сектор домашніх господарств навпаки зазнав скорочення кредитування. За умови все ще нестабільного фінансового стану позичальників, посилення вимог до них, по зростаючій простроченій на високому рівні проблемній заборгованості протягом усього аналізованого періоду спостерігається тенденція зменшення кредитів, наданих сектору домашніх господарств. Це має негативний вплив, оскільки щоб забезпечити раціональне співвідношення між попитом і пропозицією товарів і послуг на внутрішньому ринку, необхідно встановити адекватну пропорцію кредитування суб'єктів підприємництва та домогосподарств [4].

Банківське кредитування в Україні впливає на національну економіку. Але варто зауважити, що розвиток кредитних відносин зумовлений низкою проблем, основними з яких є: складна процедура отримання кредиту; чинник страху "життя в борг"; недостатня державна підтримка ринку кредитування; існуючі недоліки у сучасних системах оцінки кредитоспроможності позичальників; відсутність знань про процедуру отримання кредиту; високі відсоткові ставки; відсутність чіткої законодавчої регламентації кредитних відносин; низький рівень довготермінового та інвестиційного кредитування [5].

Для ефективного розвитку кредитної діяльності банкам України, необхідно:

- по-перше – вдосконалити регулятивну базу, в тому числі закони, котрі захищають права кредиторів;
- по-друге – банкам варто покращити методики оцінки кредитоспроможності позичальників, з метою зниження ризиків неповернення кредитів, основний акцент при прийнятті рішення про надання кредиту необхідно робити на кредитну історію та аналіз доходів і, лише в останню чергу, на забезпечення;
- по-третє – забезпечити дотримання принципів, пов'язаних з умовами банківського кредитування та здійснити адаптацію міжнародного досвіду кредитування до української банківської практики;
- по-четверте – банки мають визначити основні напрями розробки методологічних підходів, щодо управління кредитними ризиками, зокрема планувати розподіл кредитних вкладень на довгостроковий період, в основу якого буде покладено зважену кредитну політику, обґрунтовану загальноекономічними умовами, а не метою агресивного захоплення ринку.

Спираючись на зазначені заходи, можна сподіватись на оздоровлення національної економіки.

Наук. керівн. Міщенко О. Г.

- Література:** 1. Лагутін В. Д. Кредитування: теорія і практика : навчальний посібник / В. Д. Лагутін. – К. : Знання, 2002. – 215 с. 2. Стойко О. Я. Банківські операції / О. Я. Стойко. – К. : КУНЕС, 2002. – 258 с. 3. Дзюблук О. В. Банківські операції / О. В. Дзюблук, Н. Д. Галапуп, І. С. Кравчук ; за ред. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль : Вид. ТНЕУ "Економічна думка", 2009. – 696 с. 4. Ковальов М. Н. Кредитування: теорія і практика : навч. посібн. / М. Н. Ковальов. – К. : Т-во "Знання", 2000. – 215 с. 5. Луців Б. Кредитно-інвестиційна діяльність банків України / Б. Луців // Світ фінансів. – 2008. – № 1. – С. 14–21. 6. Лаврушин О. И. Банковское дело: современная система кредитования : учебное пособие / О. И. Лаврушин, О. Н. Афанасьева, С. Л. Корниенко. – М. : КНОРУС, 2007. – 264 с. 7. Белоглазова Г. Н. Деньги, кредит, банки / Г. Н. Белоглазова. – М. : Высшее образование, 2009. – 392 с. 8. Річні звіти НБУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/Publication/an_ger.htm. 9. Кириченко О. А. Банківський менеджмент : навч. посібн. / Кириченко О. А. – К. : Вид. "Знання-Прес", 2008. – 438 с.